

ROOKGEDRAG IN BELGIË

Een rapport aan Stichting Tegen Kanker

Inleiding:

Achtergrond en doelstellingen

Onderzoeksmethode

Achtergrond en doelstellingen

Stichting tegen Kanker is een Belgische stichting met als missie de strijd tegen kanker.

Het onderzoek werd opgezet om gedetailleerde kwantitatieve inzichten te verzamelen over het **rookgedrag in België** anno 2013.

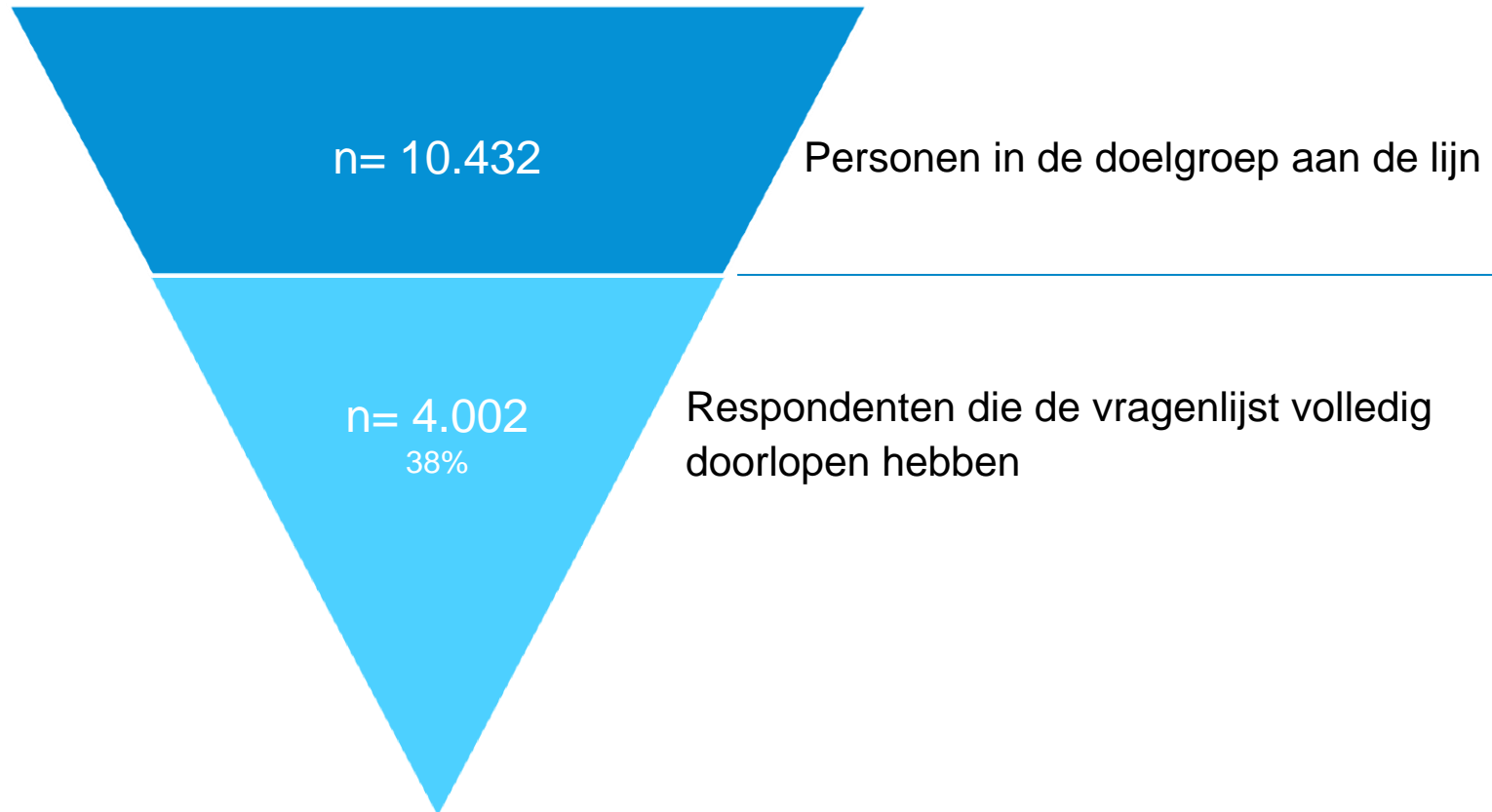
Onderzoeksmethode

- ✓ N=4.002 interviews met Belgen 15-75 jaar.
- ✓ Alle interviews werden afgenomen via CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing).
- ✓ Quota werden gezet (en gekruist) op:
 - Provincie
 - Geslacht
 - Leeftijd
- ✓ 30% van de interviews werd afgenomen van mobile only respondenten (die geen vaste telefoonlijn meer hebben).
- ✓ Duurtijd vragenlijst:
 - Niet-rokers en ex-rokers: ± 5 min.
 - Rokers: ± 7 min.
- ✓ Veldwerkperiode: 29 april tot 28 mei 2013.

Responsoverzicht

De responsgraad bedraagt 38% (aantal respondenten / aantal personen aan de lijn).

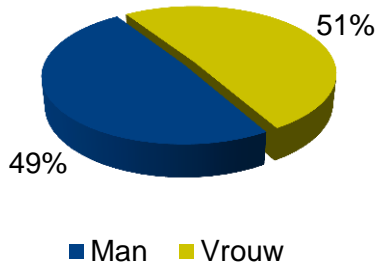
De resultaten werden bij de verwerking gewogen op sociale klasse (volgens de reële verdeling van deze variabele binnen de Belgische populatie). Uit deze wegingscijfers blijkt dat de hogere sociaal-economische klassen (1 & 2) licht oververtegenwoordigd zijn in de steekproef. Dit rapport bevat de gewogen cijfers.

 Sociale klasse	Voor weging	Na weging
Sociale klasse 1	16%	13%
Sociale klasse 2	19%	15%
Sociale klasse 3	14%	11%
Sociale klasse 4	10%	12%
Sociale klasse 5	12%	14%
Sociale klasse 6	9%	12%
Sociale klasse 7	8%	12%
Sociale klasse 8	6%	5%
Informatie niet gekend	8%	7%

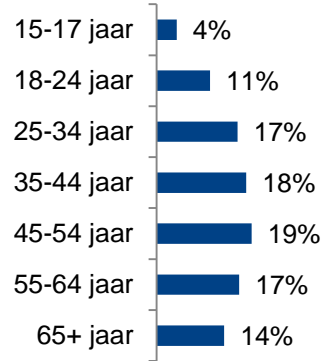
Socio-demografisch profiel van de steekproef

De (gewogen) steekproef is representatief voor de totale Belgische bevolking.

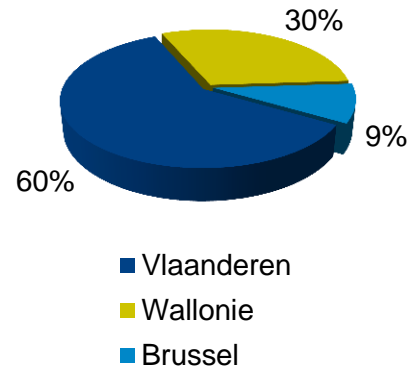
Geslacht

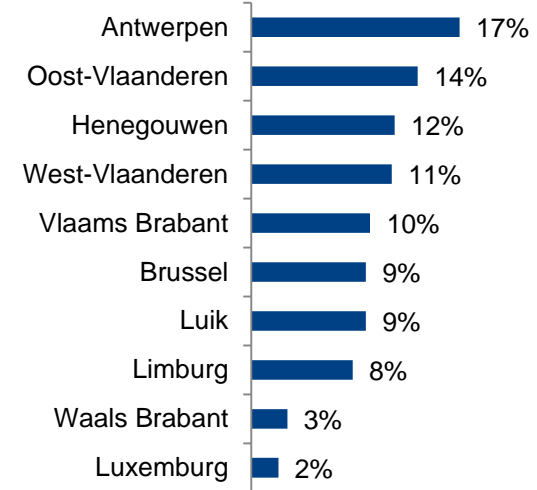
Leeftijd

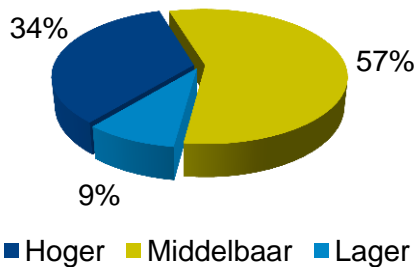
Regio

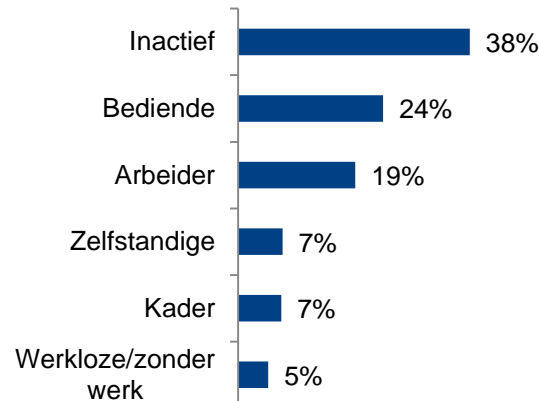
Provincie

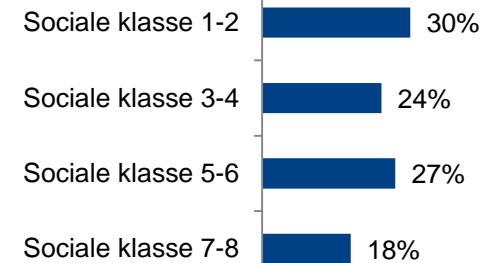
Opleiding*

Beroep*

Sociale klasse*

* De percentages zijn berekend op de totale steekproef waarvan de gegevens gekend zijn.

Basis: Allen, n=4.002

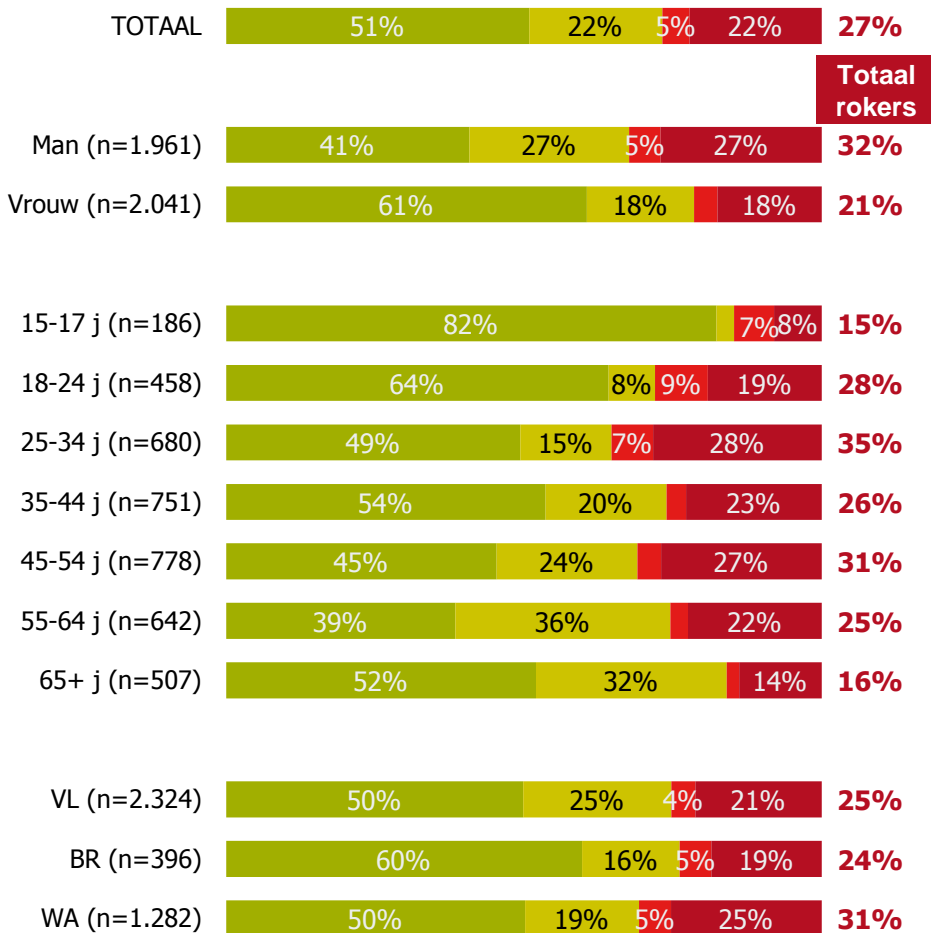
Roken in België

Overzicht

In totaal kan 27% van de steekproef beschouwd worden als roker (22% dagelijks en 5% niet dagelijks).

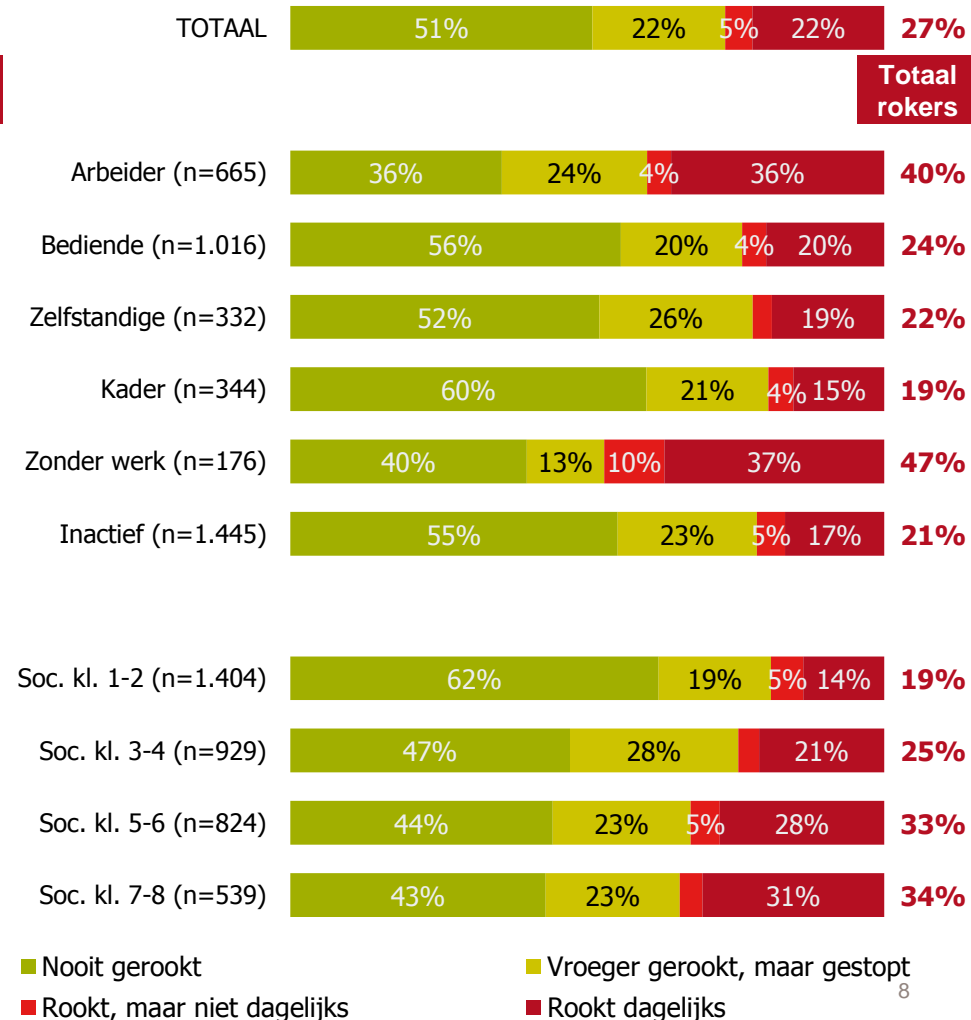
Het rokerspercentage is hoger bij mannen, in de leeftijdsgroepen 25-34 jaar en 45-54 jaar, in het Zuiden van het land, bij werkzoekenden en arbeiders, en in de lagere sociaal-economische klassen (5-).

Jongere respondenten kunnen vaker worden beschouwd als gelegenheidsrokers.

Basis: Allen, n=4.002

© GfK Significant 2013 | Rookgedrag in België | 14 August 2013

■ Nooit gerookt

■ Rookt, maar niet dagelijks

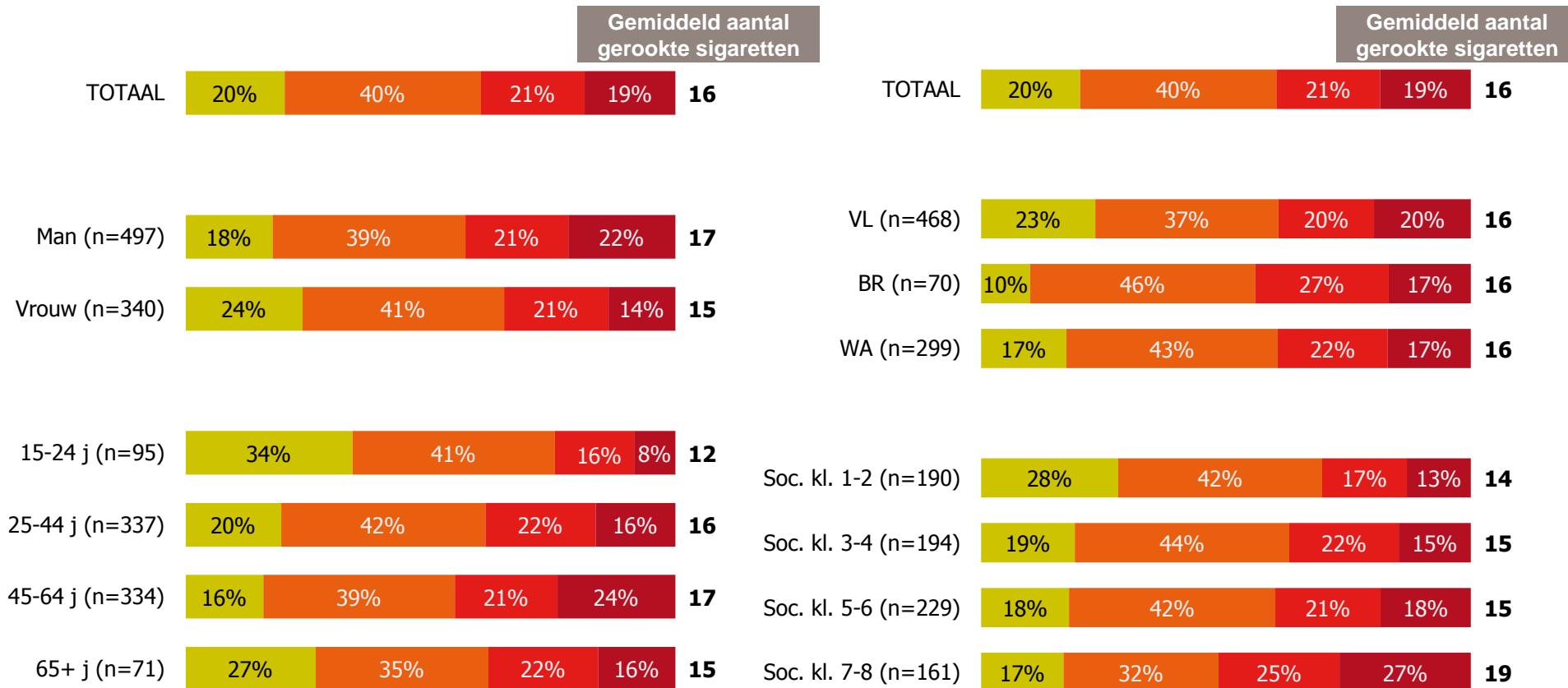
■ Vroeger gerookt, maar gestopt

■ Rookt dagelijks

Aantal gerookte sigaretten per dag

Enkel dagelijkse rokers

Dagelijkse rokers roken gemiddeld 16 sigaretten per dag. Mannen roken daarbij meer dan vrouwen, 45-64 jarigen roken meer dan andere leeftijdsgroepen. Het aantal sigaretten dat per dag wordt gerookt stijgt daarnaast ook naarmate de sociaal-economische klasse van de roker afneemt.

Basis: Dagelijkse rokers, n=837

© GfK Significant 2013 | Rookgedrag in België | 14 August 2013

■ <10 ■ 10-15 ■ 16-20 ■ >20

Type tabaksproduct gerookt

Enkel rokers

3 op 4 rokers rookt gewone sigaretten.

De penetratie van gewone sigaretten is significant lager bij oudere rokers (t.v.v. roltabak en sigaren), in Franstalig België (t.v.v. roltabak), en daalt eveneens naarmate de sociaal-economische klasse van de respondent lager is (t.v.v. roltabak).

1 op 10 van de hele jonge rokers rookt (wel eens) een waterpijp. Het roken van de elektronische sigaret is voorlopig beperkt tot rokers in Vlaanderen en in het Brussels gewest.

		Geslacht		Leeftijd				Regio			Sociale klasse				
		Man	Vrouw	15-24	25-44	45-64	65+	VL	BR	WA	1-2	3-4	5-6	7-8	
		n=603	n=421	n=148	n=409	n=385	n=82	n=566	n=93	n=365	n=267	n=229	n=269	n=182	
Gewone sigaretten		75%	74%	77%	88%	80%	69%	59%	80%	82%	66%	84%	74%	73%	67%
Roltabak		35%	37%	33%	31%	35%	37%	41%	32%	28%	43%	22%	31%	34%	53%
Sigaar of cigarillo		9%	13%	2%	5%	7%	11%	17%	8%	6%	11%	10%	6%	10%	10%
Waterpijp		2%	3%	1%	10%	2%	1%	0%	3%	0%	2%	4%	0%	2%	3%
Elektronische sigaret		2%	2%	2%	0%	3%	3%	0%	4%	2%	0%	2%	2%	2%	3%
Pijp		1%	1%	0%	1%	1%	1%	2%	1%	0%	1%	2%	1%	1%	1%
Andere		0%	1%	0%	2%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%

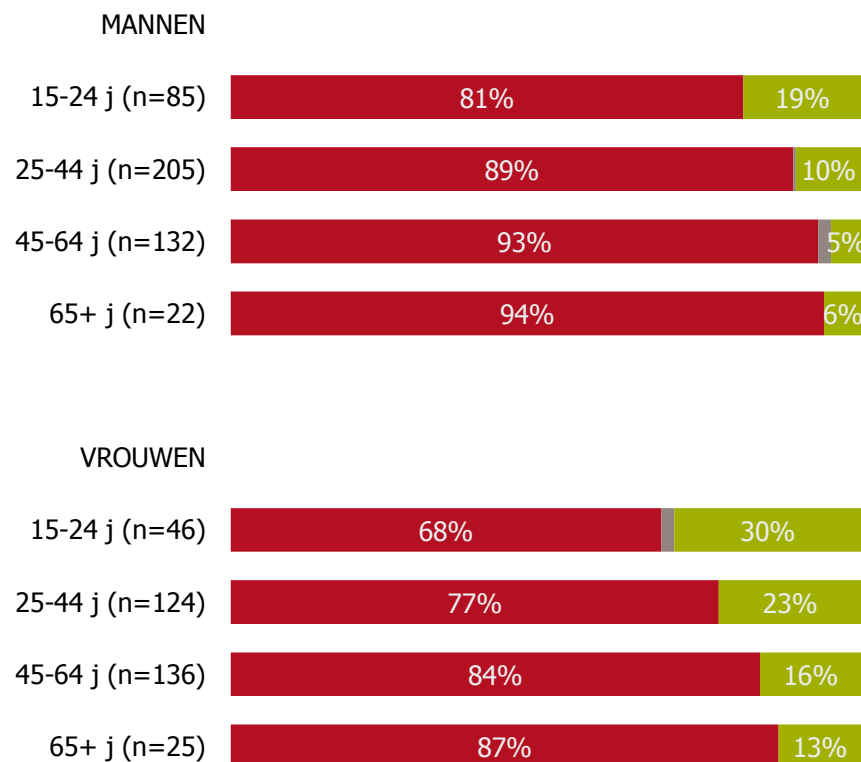
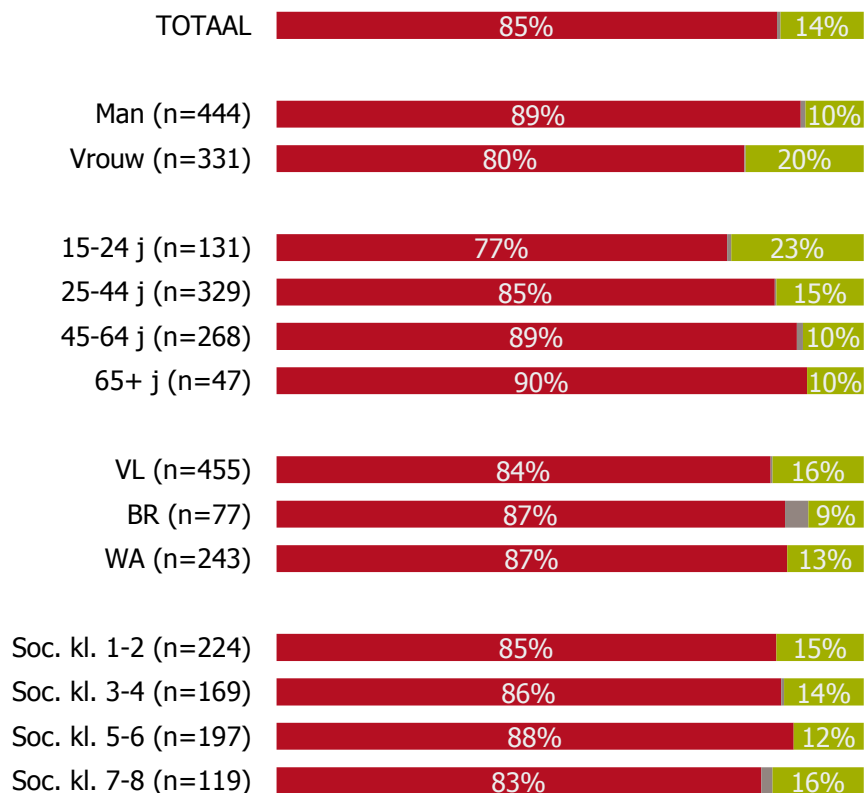
De cijfers in grijs geven de percentages weer voor menthol sigarettten, berekend op de totale groep rokers.

Basis: Rokers, n=1.024

Type tabaksproduct gerookt: menthol sigaretten

Enkel rokers van sigaretten

Vrouwen (en vooral jongere vrouwen) roken beduidend vaker menthol sigaretten dan mannen.

■ Rookt geen menthol sigaretten
 ■ Weet niet
 ■ Rookt menthol sigaretten

Waar laatste pakje sigaretten/roltabak gekocht

Enkel rokers

Sigaretten en roltabak worden vooral aangekocht in de dagbladwinkel (40%) en het grootwarenhuis (23%). Het grootwarenhuis is belangrijker als aankoopplaats voor vrouwen. Oudere rokers doen hun aankoop van sigaretten vaker dan andere leeftijdsgroepen in de dagbladwinkel en ook iets vaker in het grootwarenhuis. Jongeren en rokers uit het Brussels gewest kopen vaker sigaretten aan in de nachtwinkel. Rokers tussen 25 en 44 jaar kopen vaker sigaretten aan in een tankstation.

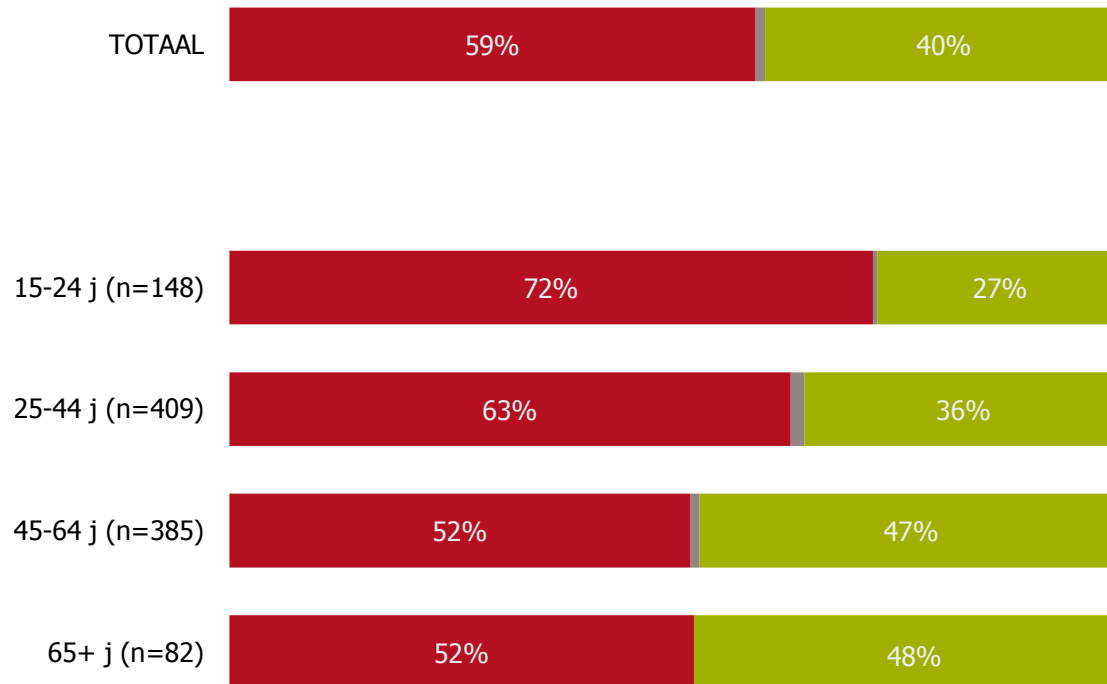
	Geslacht		Leeftijd				Regio			Sociale klasse			
	Man	Vrouw	15-24	25-44	45-64	65+	VL	BR	WA	1-2	3-4	5-6	7-8
	n=603	n=421	n=148	n=409	n=385	n=82	n=566	n=93	n=365	n=267	n=229	n=269	n=182
Dagbladwinkel	38%	42%	31%	36%	45%	48%	40%	42%	38%	37%	40%	39%	44%
Grootwarenhuis	19%	30%	18%	22%	26%	29%	25%	16%	23%	22%	21%	25%	25%
Tankstation	12%	10%	6%	17%	9%	4%	11%	8%	13%	13%	12%	12%	9%
Nachtwinkel	13%	6%	28%	12%	3%	0%	8%	19%	10%	14%	9%	8%	7%
Buurtwinkel	9%	7%	10%	8%	8%	11%	8%	7%	9%	6%	10%	9%	11%
Gespecialiseerde tabakszaak	4%	2%	1%	2%	4%	7%	3%	6%	2%	3%	5%	3%	2%
Groothertogdom Luxemburg	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	3%	1%	1%	2%	1%
Automaat	1%	0%	3%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	0%
Goedkope sigaretten of roltabak via vrienden of straatverkopers	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%
Andere	1%	1%	2%	1%	1%	0%	1%	3%	1%	2%	1%	1%	1%
Weet het niet	1%	0%	0%	1%	1%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	1%	1%

- Koopt zelf geen sigaretten (gelegenheidsroker)
- Luchthaven
- Buitenland (Amerika, Frankrijk, Egypte)
- Carwash
- Zwarte markt

Aanmaning huisarts tot stoppen met roken

Enkel rokers

4 op 10 rokers is al ooit door zijn of haar huisarts aangesproken geweest over het stoppen met roken.

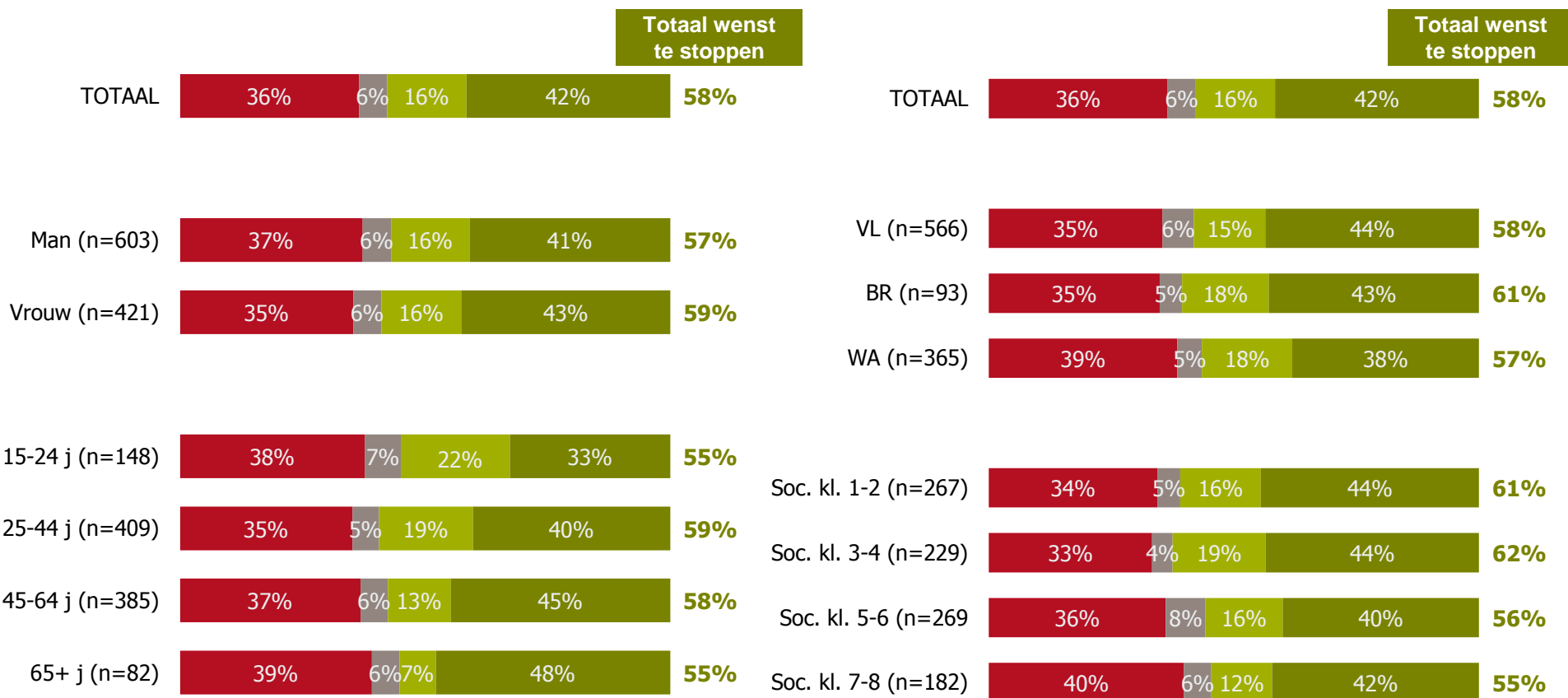

- Huisarts heeft respondent niet spontaan aangesproken om te stoppen met roken
- Weet het niet
- Huisarts heeft respondent spontaan aangesproken om te stoppen met roken

Intentie om te stoppen met roken

Enkel rokers

Meer dan de helft van de rokers drukt de wens uit om te stoppen met roken - waarvan de meerderheid binnen het komende jaar. De intentie om te stoppen met roken neemt iets af met de sociaal-economische klasse van de respondent.

Basis: Rokers, n=1.024

© GfK Significant 2013 | Rookgedrag in België | 14 August 2013

- Neen, ik wens niet te stoppen
- Ik weet het niet
- Ja, ik wens te stoppen, maar niet binnen het jaar
- Ja, ik wens binnen het jaar te stoppen met roken

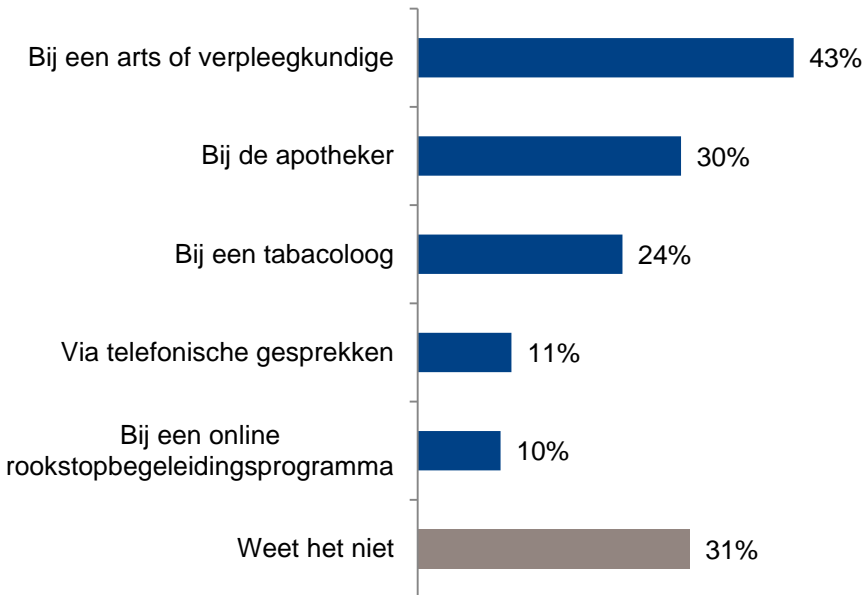
Gewenste begeleiding bij het stoppen met roken

Enkel rokers (die willen stoppen)

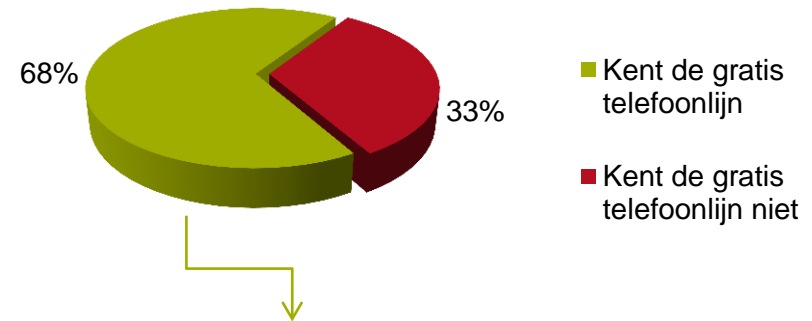
70% van de huidige rokers met de intentie te stoppen met roken drukt de wens uit om dit onder begeleiding te doen. In dalende volgorde willen zij bij voorkeur beroep doen op een arts of verpleegkundige, een apotheker, of een tabacoloog. Telefonische en online begeleiding scoren lager dan face-to-face hulp, maar slaan toch aan bij zo'n 10% van de rokers

De meerderheid van de respondenten die willen stoppen met roken kennen de gratis telefoonlijn - vooral via TV of radio of van de vermelding op de sigarettenpakjes.

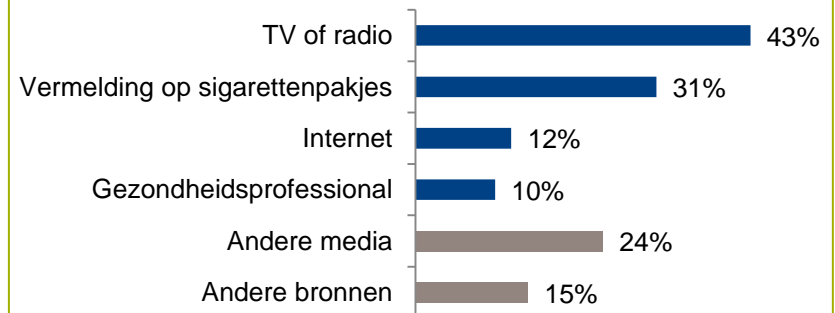
Voorkeur begeleiding

Bekendheid gratis telefoonlijn

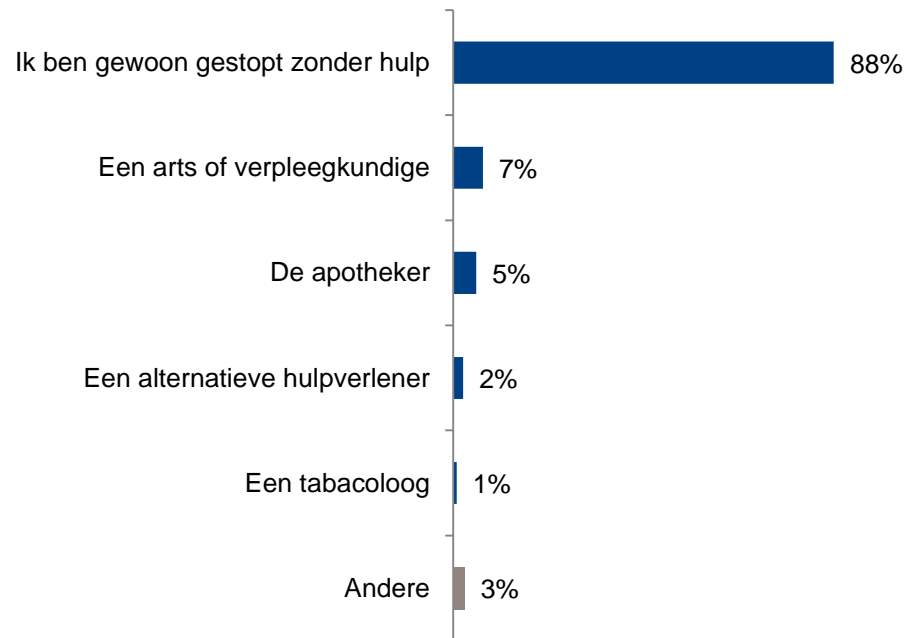
Van waar is telefoonlijn gekend?

Met welke hulp gestopt met roken

Enkel ex-rokers

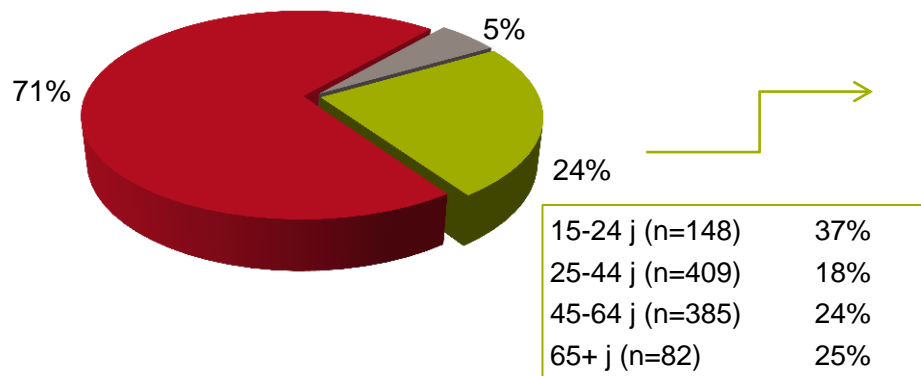
De overgrote meerderheid van de respondenten die ooit gestopt zijn met roken hebben dit nochtans gedaan zonder begeleiding van een arts of ander type hulpverlener.

Tabaksreclame gezien

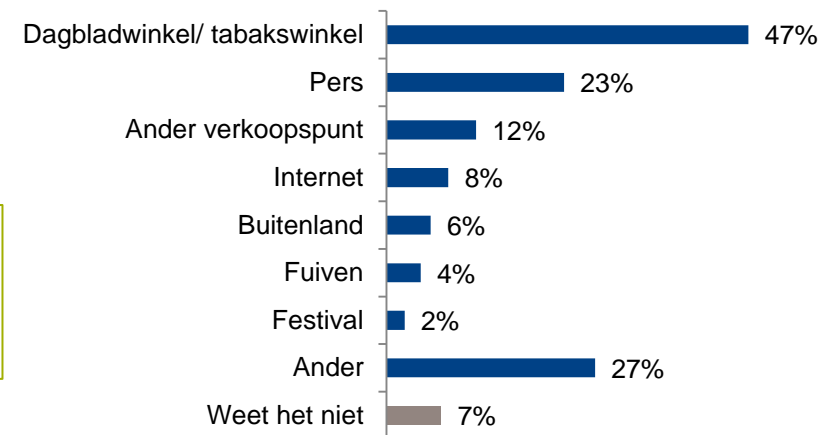
Enkel rokers

1 op 4 rokers zegt tabaksreclame te hebben gezien in de afgelopen 3 maanden - en dit vooral in de dagblad- of tabakswinkel (47%) of in de pers (23%). Jongere rokers tussen 15 en 24 jaar hebben beduidend vaker tabaksreclame gezien dan de andere leeftijdsgroepen (37%).

- Heeft tabaksreclame gezien (afgelopen 3M)
- Heeft geen tabaksreclame gezien (afgelopen 3M)
- Geen mening

Waar tabaksreclame gezien?

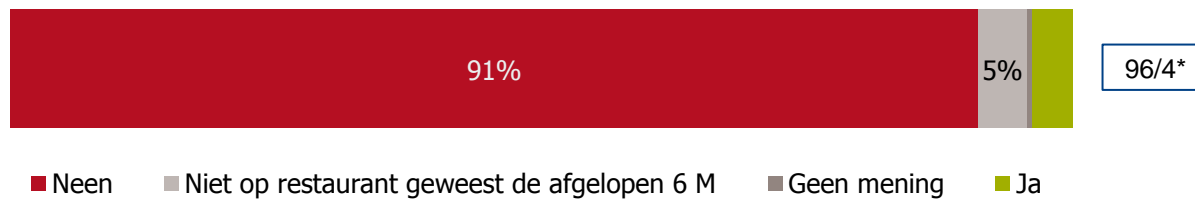
Basis: Rokers die de afgelopen 3 maanden tabaksreclame gezien hebben, n=236

Roken in restaurant of café

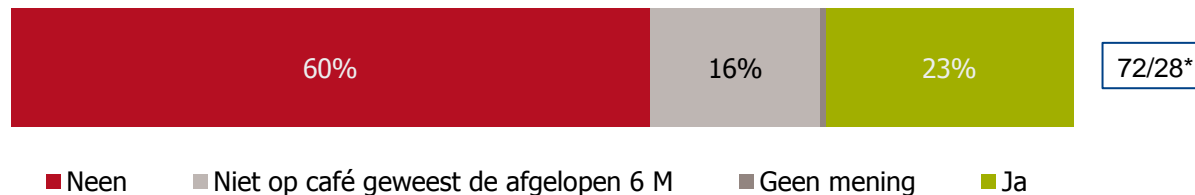
Het rookverbod in cafés lijkt nog vrij vaak met de voeten te worden getreden. 28% van de respondenten die de afgelopen 6 maanden een café hebben bezocht claimt daar iemand te hebben zien roken (niet in een afgesloten rookkamer).

In restaurants heeft slechts 4% nog iemand zien roken in de afgelopen maanden.

Iemand binnen, maar niet in een afgesloten rookkamer, zien roken in een restaurant?

Iemand binnen, maar niet in een afgesloten rookkamer, zien roken in een café?

* Deze cijfers geven de verhouding weer van het aantal respondenten die iemand niet/wel binnen zien roken hebben, berekend op de totale steekproef (zonder de respondenten die niet op restaurant/café zijn geweest de afgelopen 6 M).

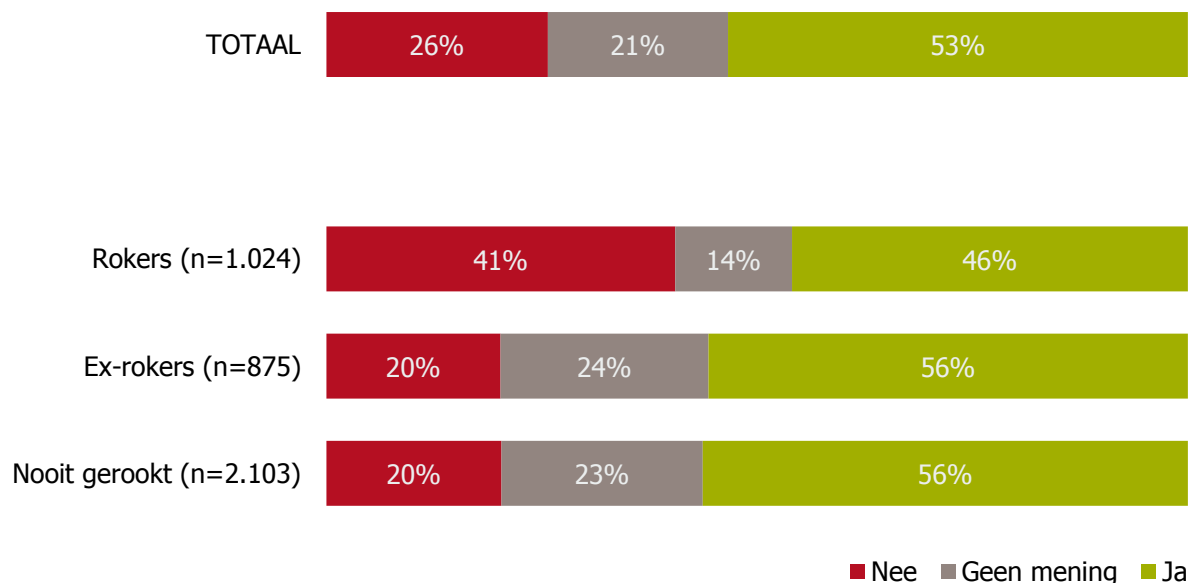
Basis: Allen, n=4.002

Attitudes t.a.v. roken en maatregelen tegen roken

Attitude t.a.v. verbod op logo's en andere beelden op sigarettenpakjes

Iets meer dan de helft van de (totale) steekproef is voorstander van het verbod van logo's en andere beelden op sigarettenpakjes. Dit is vooral het geval voor ex-rokers en niet-rokers. Bij huidige rokers zijn de meningen hieromtrent eerder gepolariseerd (en is de groep contra ongeveer even groot als de groep pro).

Voorstander van verbod op logo's en andere beelden op sigarettenpakjes?

Attitude t.a.v. het rookvrij maken van alle publieke plaatsen

De overgrote meerderheid is voorstander van de maatregel om alle publieke plaatsen rookvrij te maken. Dit is zelfs het geval bij huidige rokers - hoewel het % voorstanders hier kleiner is dan bij de ex- en niet-rokers.

Is maatregel om alle publieke plaatsen rookvrij te maken gerechtvaardigd?

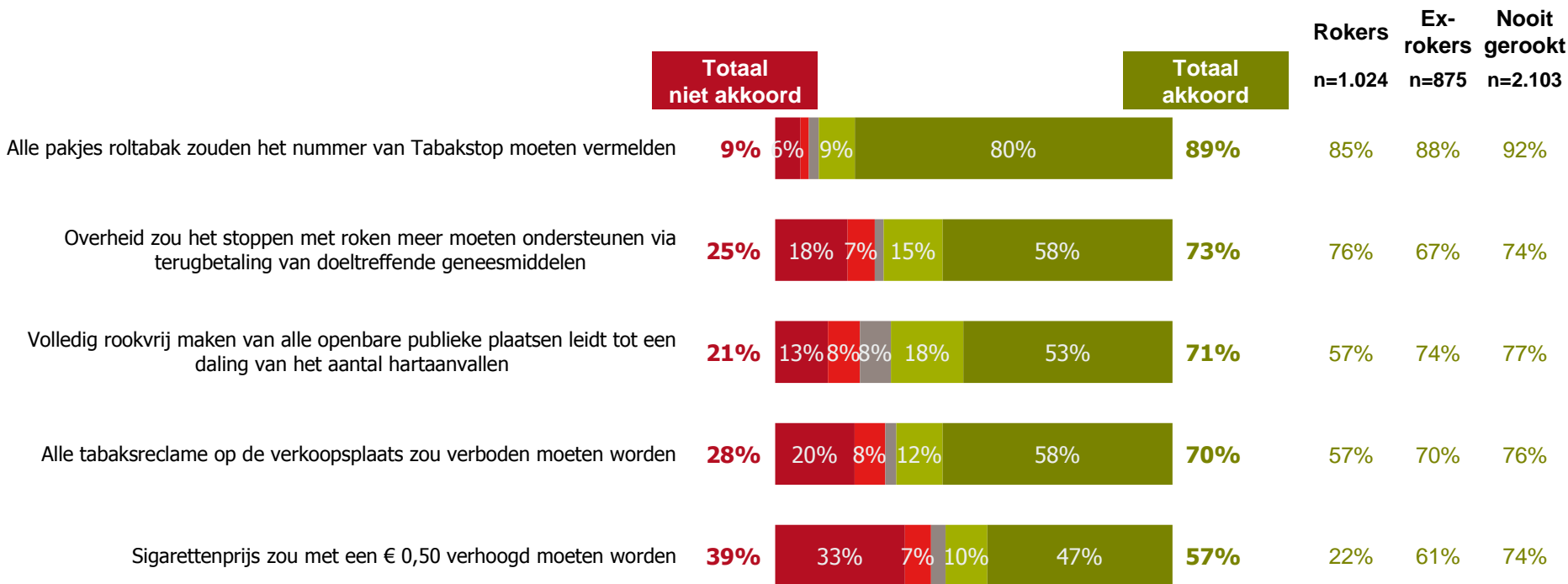
■ Helemaal niet gerechtvaardigd ■ Eerder niet gerechtvaardigd ■ Geen mening ■ Eerder gerechtvaardigd ■ Helemaal gerechtvaardigd

Attitude t.a.v. potentiële maatregelen om het aantal rokers te verminderen

9 op 10 willen nummer Tabakstop vermeld zien op alle pakjes roltabak

Ex-rokers en niet-rokers zijn duidelijk meer pro de voorgestelde maatregelen om het aantal rokers te verminderen dan huidige rokers. Enkel over de vermelding van het nummer van Tabakstop en de overheidssteun voor terugbetaling van doeltreffende geneesmiddelen zijn de 3 groepen het unaniem eens. Ex-rokers en niet-rokers zijn daarnaast ook van mening dat het rookvrij maken van publieke plaatsen een positieve impact heeft op het aantal hartaanvallen (3 op 4), dat tabaksreclame op de verkoopplaats zou moeten worden verboden (70 tot 76%) en dat de sigarettenprijs met 0,5€ zou moeten worden verhoogd (61 tot 74%).

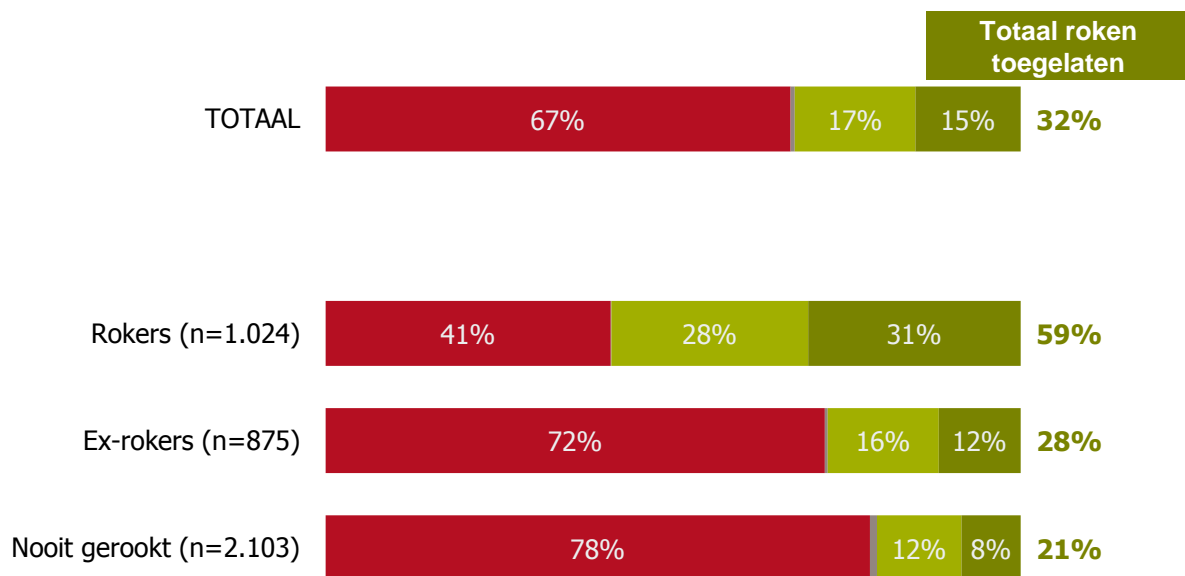

■ Niet akkoord ■ Eerder niet akkoord ■ Weet het niet ■ Eerder akkoord ■ Akkoord

Attitude t.a.v. het roken in de eigen privé-woning

Bij 6 op 10 rokers is roken toegelaten in de eigen woning (waarvan ongeveer de helft beperkt tot bepaalde plaatsen). In de groepen van ex- en niet-rokers is dit aandeel beperkt tot respectievelijk 1 op 4 en 1 op 5.

Is roken toegelaten, beperkt of verboden in privé woning?

■ Roken is binnen volledig verboden ■ Geen mening ■ Roken is toegelaten in bepaalde ruimtes ■ Roken is overal toegelaten

Conclusies

Rookgedrag in België

Conclusies

Rokerspercentage algemeen

In totaal geeft 27% van de Belgen aan te roken.

- ✓ 22% rookt dagelijks.
- ✓ 5% rookt niet dagelijks en kan dus eerder als gelegenhedsroker worden beschouwd.

Rokers worden vaker gevonden bij de volgende bevolkingsgroepen:

- ✓ Bij mannen (32%)
- ✓ In de leeftijdsgroepen 25-34 jaar (35%) en 45-54 jaar (31%)
- ✓ In het Zuiden van België (31%)
- ✓ Bij werkzoekenden (47%) en arbeiders (40%)
- ✓ Bij de lagere sociaal-economische klassen (33% in klasse 5-6 en 34% in klasse 7-8)

Jongeren kunnen vaker worden beschouwd als gelegenhedsroker. De helft van de rokers tussen 15 en 24 jaar (15% in totaal) rookt (nog) niet dagelijks.

Aantal sigaretten

(Dagelijkse) rokers roken gemiddeld 16 sigaretten per dag. Mannen roken meer dan vrouwen. 45-64 jarigen roken meer dan andere leeftijdsgroepen. Het aantal sigaretten per dag stijgt ook naarmate de sociaal-economische klasse van de roker afneemt.

Rookgedrag in België

Conclusies

Type tabaksproduct

3 op 4 rokers rookt gewone sigaretten. 35% van de rokers rookt roltabak. 9% rookt (ook wel eens) een sigaar of cigarillo.

De penetratie van gewone sigaretten is significant lager:

- ✓ bij oudere rokers (t.v.v. roltabak en sigaren)
- ✓ in Franstalig België (t.v.v. roltabak)
- ✓ naarmate de sociaal-economische klasse van de respondent lager is (t.v.v. roltabak)

1 op 10 van de hele jonge rokers rookt (wel eens) een waterpijp. Het roken van de elektronische sigaret is nog beperkt tot 2% van de rokers.

14% van de rokers van sigaretten rookt menthol sigaretten. Dit % is duidelijk hoger bij vrouwen in de jongste leeftijdscategorieën:

- ✓ Van alle vrouwelijke rokers rookt 1 op 5 menthol sigaretten.
- ✓ Van alle vrouwelijke rokers tussen 15 en 24 jaar rookt 30% menthol sigaretten. Voor vrouwelijke rokers tussen 25 en 44 jaar is dit 23%. Het % vrouwen dat menthol sigaretten rookt neemt beduidend af na de leeftijd van 45 jaar.

Rookgedrag in België

Conclusies

Aankooppunt

Sigaretten en roltabak worden vooral aangekocht in de dagbladwinkel (40%) en in het grootwarenhuis (23%). 11% van de tabaksproducten wordt verder aangekocht in een tankstation en 10% in de nachtwinkel.

Het grootwarenhuis is belangrijker als aankoopplaats voor vrouwen (30%).

Oudere rokers 45+ doen hun aankoop van sigaretten en roltabak vaker dan andere leeftijdsgroepen in de dagbladwinkel en ook iets vaker in het grootwarenhuis. Jongeren kopen vaker sigaretten aan in de nachtwinkel (28% bij 15-24 jarigen en 12% bij 25-44 jarigen). Dit laatste is ook het geval voor rokers uit het Brussels gewest (19%).

Rokers tussen 25-44 jaar kopen ook vaker sigaretten aan in een tankstation (17%).

Rookgedrag in België

Conclusies

Stoppen met roken

Meer dan de helft van de rokers drukt de wens uit om te stoppen met roken - waarvan de helft binnen het komende jaar. De intentie om te stoppen met roken neemt iets af met de sociaal-economische klasse van de respondent.

70% van de huidige rokers met de intentie te stoppen met roken drukt de wens uit om dit onder begeleiding te doen. Zij willen daarbij bij voorkeur beroep doen op een arts of verpleegkundige (43%), een apotheker (30%) of een tabacoloog (24%). Telefonische en online begeleiding scoren lager dan face-to-face hulp, maar slaan toch aan bij zo'n 10% van de rokers.

Toch zien we dat 9 op 10 ex-rokers gestopt zijn met roken zonder begeleiding van een arts of ander type hulpverlener.

4 op 10 rokers is ooit al door zijn of haar huisarts aangemaand om te stoppen met roken.

7 op 10 respondenten die willen stoppen met roken kennen de gratis telefoonlijn - vooral via TV of radio of van de vermelding op de sigarettenpakjes.

Opmerken van roken in de omgeving

Conclusies

Reclame gezien

1 op 4 rokers zegt tabaksreclame te hebben gezien in de afgelopen 3 maanden - en dit vooral in de dagblad- of tabakswinkel (47%) of in de pers (23%). Jongere rokers tussen 15 en 24 jaar hebben beduidend vaker tabaksreclame gezien dan de andere leeftijdsgroepen (37%).

Roken in restaurant of café

Het rookverbod in cafés lijkt nog vrij vaak met de voeten te worden getreden. 28% van de respondenten die de afgelopen 6 maanden een café hebben bezocht claimt daar iemand te hebben zien roken (niet in een afgesloten rookkamer).

In restaurants heeft slechts 4% nog iemand zien roken in de afgelopen maanden.

Attitudes t.a.v. roken en maatregelen tegen roken

Conclusies

Attitude t.a.v. verbod op logo's en andere beelden op sigarettenpakjes

Iets meer dan de helft van de (totale) steekproef is voorstander van het verbod van logo's en andere beelden op sigarettenpakjes. Dit is vooral het geval voor ex-rokers en niet-rokers. Bij huidige rokers zijn de meningen hieromtrent eerder gepolariseerd (en is de groep contra ongeveer even groot als de groep pro).

Attitude t.a.v. het rookvrij maken van alle publieke plaatsen

8 op 10 Belgen is voorstander van de maatregel om alle publieke plaatsen rookvrij te maken. Ook bij huidige rokers is 66% pro deze maatregel.

Attitude t.a.v. potentiële maatregelen om het aantal rokers te verminderen: 9 op 10 Belgen wil dat het nummer van Tabakstop vermeld wordt op alle pakjes roltabak

Ex-rokers en niet-rokers zijn duidelijk meer pro de voorgestelde maatregelen om het aantal rokers te verminderen dan huidige rokers. Enkel over de vermelding van het nummer van Tabakstop (89%) en de overheidssteun voor terugbetaling van doeltreffende geneesmiddelen (73%) zijn alle groepen het unaniem eens.

Ex-rokers en niet-rokers zijn daarnaast ook van mening dat het rookvrij maken van publieke plaatsen een positieve impact heeft op het aantal hartaanvallen (3 op 4), dat tabaksreclame op de verkoopplaats zou moeten worden verboden (70 tot 76%) en dat de sigarettensprijs met 0,5€ zou moeten worden verhoogd (61 tot 74%).

Attitudes t.a.v. roken en maatregelen tegen roken

Conclusies

Attitude t.a.v. het roken in de eigen woning

Bij 6 op 10 rokers is roken in de eigen woning toegelaten - waarvan bij ongeveer de helft beperkt tot bepaalde plaatsen.

In de groepen van ex- en niet-rokers is dit aandeel beperkt tot respectievelijk 1 op 4 en 1 op 5.

VRAGEN ?

GfK Significant, Arnould Nobelstraat 42, 3000 Leuven
Phone +32 16 74 24 24, Fax +32 16 74 24 01, E-mail info@significant.be

